

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/04/2026 10:23
Sayı: E-120.07.03-1845973

Sayı : E-54045643-610-24495426

Konu : Soru Önergeleri (7/39208)

7/39208
GK 90

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.01.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1785166 sayılı yazınız.

Gaziantep Milletvekili Sayın Melih MERİÇ'e ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/39208 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/39208) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 955A1713-551E-4E13-A255-59D21A7E8E11

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurdan BUĞDAY

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN MELİH MERİÇ'E AİT 7/39208 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Tarım arazilerinin azalması sadece tarım dışı amaçla kullanımlara bağlı olmamakla birlikte, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında hangi sınıf tarım arazisinin, hangi şartlarda, hangi yatırımlar için tarım dışı amaçla kullanılacağı düzenlenmiş olup birinci derecede önemli tarım arazilerinin tarım dışı amaçla kullanılması engellenmiş ve korunması sağlanmıştır.

5403 sayılı Kanun ile tarım arazileri üzerinde hiçbir şekilde plansız veya izinsiz yapılaşmaya izin verilmemektedir. İzinsiz yapılması halinde 5403 sayılı Kanun'un 21'inci maddesi kapsamında cezai işlem tesis edilmektedir. 5403 sayılı Kanun kapsamında yapılacak faaliyetten dolayı çevre tarım arazilerinin zarar görmesini engellemek amacıyla Toprak Koruma Projesi hazırlanmaktadır, yine aynı Kanun kapsamında tarım arazilerinin izinsiz olarak amacı dışında kullanıldığının tespit edilmesi durumunda idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar 5403 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi kapsamında koruma altına alınmaktadır. Bu amaçla, 5403 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi kapsamında 73 ilde 468 adet olmak üzere toplamda 9,5 milyon hektar alan büyük ova koruma alanı olarak ilan edilmiştir.

Büyük Ova Koruma Alanı sayısının 500 adede çıkarılması için çalışmalarımız devam etmektedir.

Gaziantep ilinde mera vasfını yitiren herhangi bir mera parseli ve bu gerekçe ile yapılan herhangi bir güneş enerji santrali (GES) projesi mevcut değildir. GES müracaatları 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 14'üncü maddesinin (ğ) bendi kapsamında yapılan yatırımlardır. Gaziantep İli genelinde meralar zayıf karakterli olup VI. sınıf mera alanlarıdır.

Ülkemizde tarımsal üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesini sağlamak amaçlarıyla, üreticilerimize tarımsal desteklemeler verilmekte, hibe programları uygulanmakta ve projeler yürütülmektedir.

Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında yapılacak düzenlemeler, destekleme programlarının esasları ve araçları, bunların bütçe ödenek ihtiyaçları 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun amir hükümleri çerçevesinde belirlenmekte ve destekleme uygulamaları Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından üreticilere;

- Bitkisel üretim,
- Hayvansal üretim,
- Kırsal kalkınma,
- Su ürünleri üretimi ve
- Tarımsal araştırma ve geliştirme (Ar-Ge)

olmak üzere 5 ana başlık altında tarımsal destekler verilmektedir.

Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Yapılan düzenlemeyle ürünlerin arz ve talep miktarı dikkate alınarak tarım havzası veya işletme bazında ürün veya ürün gruplarının en uygun yerde üretilmesi sağlanacak, ilin ekolojisine uygun ve suyu merkeze alan bir anlayış çerçevesinde oluşturulacak bitkisel üretim deseninde stratejik ürünler önceliklendirilecektir.

8859 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında bitkisel üretimde yeni destekleme modeline ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Yeni destekleme modeli kapsamında hazırlanan Karar ile üretim maliyetine göre ürünler kategorilere ayrılmış ve her kategori için destek katsayısı belirlenmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Kararı ile tarımsal üretimin ve gıda arz güvencesinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, üretim planlamasına katkı sağlanması, verim ve kalitenin artırılması, tarımsal üretimde çevreci yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanan politikaların etkinliğinin artırılması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, ülke ihtiyacının yurt içi üretimle karşılanabilmesi için verim ve kalitenin artırılması, kayıtların güncel tutulması ile üretim sürecinde yaşanan maliyet artışları ve fiyat istikrarsızlıkları gibi olumsuz koşullardan üreticilerin korunması hedeflenmektedir.

Yeni destekleme modeliyle;

- Bitkisel üretim destekleri ilk defa 3 yıllık olarak ve üretim döneminden önce açıklanmıştır.
- Destek kalemlerinde sadeleştirmeye gidilerek, destekler daha yönlendirici, etkin ve öngörülebilir hâle getirilmiştir.
- Üretim planlaması kapsamındaki stratejik ürünlere ilave destek verilmektedir.
- Su kısıtı olan havzalarda münavebeye uygun üretime ilave destek sağlanmaktadır.
- Kamu kuruluşları tarafından ıslah edilen milli tohumla üretim yapan üreticilerimiz ilave destek almaktadır.
- Destek tutarları girdi maliyetlerindeki değişikliklere göre her yıl güncellenmektedir.
- Çiftçilerimiz üretime karar vermeden önce, hangi havzada, hangi ürüne, ne kadar destek alacağını bilerek planlı şekilde faaliyete başlayabilecekler ve bu sayede plansız üretimin sebep olduğu birtakım olumsuzluklardan etkilenmeyecektir.

Bitkisel üretimin desteklenmesi programıyla çiftçilere temel destek, planlı üretim desteği ve üretimi geliştirme destekleri verilmektedir.

Temel destek ve planlı üretim desteği ile planlama kapsamındaki ürünlere belirlenen havzalarda ekim yapıldığı takdirde kullanılan mazotun tamamı, gübrenin ise yarısı nakdi olarak verilmektedir.

Yem bitkileri üretim planlaması kapsamına alınmış olup tüm havzalarda desteklenecektir. Süt havzası olarak belirlenen illerde yem bitkisi üreten çiftçilere ilave %50 planlı üretim desteği ödenmektedir.

Diğer taraftan su kısıtının olduğu 11 ilin 52 ilçesinde ise planlama kapsamında az su tüketen arpa, buğday, yağlık ayçiçeği, aspir, fiğ, mercimek, nohut ve yem bezelyesi üreten çiftçilerimize gübre maliyetinin kalan %50'lik kısmı da yer altı su kısıtı desteği olarak verilmektedir. Böylece

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

bu bölgelerde üretim planlamasına uygun ekim yapan üreticilerin mazot ve gübre maliyetinin %100'ü desteklenmektedir. Çiftçilerimize bitkisel üretim destekleri nakdi olarak ödenmektedir.

Verim ve kaliteyi artırmak için sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları, katı organik-organomineral gübre destekleri verilmeye devam edilecektir.

Biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği, patates sigili desteği, lisanslı depolarda muhafaza edilen ürünler için kira desteği (Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen kira ücret tarifesinin %75'i oranında), bitkisel üretim sigortası, hasar fazlası, çay budama tazminatı ve masrafi destekleri de devam edecektir.

Ayrıca kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından yağlık ayçiçeği, dane mısır, pamuk ve patatesin yurt içinde ıslah edilerek tescil edilen çeşitlerinden yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumunu kullanarak ekim/dikim yapan çiftçilere ilave destek ödemesi yapılmaktadır.

Kamu araştırma enstitüleri tarafından geliştirilerek tescil ettirilen hibrit mısır ve ayçiçeği çeşitlerinin yaygınlaştırılması ve kullanım oranının artırılmasına yönelik olarak "Yerli/Milli Hibrit Çeşitlerin Yaygınlaştırılması Projesi" yürütülmektedir.

Bakanlığımızca 2021 yılından itibaren ülke genelinde işlenmeyen ve nadasa bırakılan arazilerde gerek bitkisel üretimin artırılması gerekse kuraklığa dayanıklı çeşitlerin ekilişlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik azami %75 ayni desteğin sağlandığı "Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi (TAKE)" yürütülmektedir.

Proje kapsamında uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri uygulayarak stratejik ürünlerin üretiminde kullanılması, iklim değişikliğini dikkate alarak uygun çeşitlerle hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkilerin üretiminin geliştirilmesi sağlanmaktadır.

TAKE projeleri kapsamında 2021 üretim yılından itibaren yaklaşık 115.000 dekar alanda; 75.029.797 TL proje bütçesi ile Gaziantep ilinde çiftçilerin üretimine katkı sağlanmıştır.

Ayrıca 2025 üretim yılında Gaziantep ilimizde "Kırmızı Mercimek Yetiştiriciliğini Geliştirme ve Yaygınlaştırma Projesi", "Sumak Yetiştiriciliği Projesi", "Nohut Yetiştiriciliğinin Desteklenmesi Projesi" ve "Soya Tarımının Geliştirilmesi Projesi" uygulanmıştır.

Mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması, ot kalitesinin iyileştirilmesi, toprak muhafaza tedbirleri uygulanarak erozyonun önlenmesi ve kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması amacıyla Bakanlığımızca Çayır Mera Islah ve Amenajman Projeleri uygulanmaktadır. Günümüze kadar 26,6 milyon dekar alanda toplam 3.375 adet Çayır Mera Islah ve Amenajman Projesi uygulanmıştır.

Bu kapsamda Gaziantep ilinde 136 bin dekar alanda 31 adet Çayır Mera Islah ve Amenajman Projesi uygulanmıştır.

Üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansman kullanımı yapılabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL'ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL'nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL'ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Bu kapsamdaki işletme kredi/finansmanlarının belirli bir kısmı ayni olarak tahsis edilmekte, bu tutar akaryakıt, gübre, tohum, fide, ilaç, veterinerlik hizmeti, yem, aşı ve benzeri tarımsal girdilerin alımına yönelik kullanılmaktadır.